HENSTILLINGER

KOMMISSIONENS HENSTILLING (EU) 2021/1534

af 16. september 2021

om sikring af journalisters og andre mediefolks beskyttelse og sikkerhed og styrkelse af deres position i Den Europæiske Union

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) EU bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, hvilket fremgår af artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union. Dette omfatter også respekt for mediefrihed og -pluralisme og retten til ytringsfrihed. Det kræver en vedholdende indsats at beskytte frie, pluralistiske og uafhængige medier, som er en central del af demokratiske systemer og retsstaten.

(2) EU's og medlemsstaternes forpligtelse til at respektere mediefrihed og -pluralisme er også nedfældet i artikel 11 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (»chartret«). Retten til ytringsfrihed, som er nedfældet i samme artikel, omfatter meningsfrihed og frihed til at modtage eller meddele oplysninger eller tanker uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til landegrænser ([1]). Tilsammen betyder disse principper og rettigheder, at borgere skal kunne få adgang til forskellige kilder til oplysninger og holdninger, således at de kan danne sig en mening, forholde sig kritisk til deres regering og indhente de oplysninger, de har brug for til frit at udøve deres stemmeret. Medlemsstaterne har et ansvar for at sikre et gunstigt miljø for medier og journalister ved hjælp af juridiske, administrative og praktiske foranstaltninger ([2]).

(3) EU anses generelt for at være et af de sikreste steder for journalister og andre mediefolk ([3]). Det stigende antal fysiske og juridiske trusler samt onlinetrusler og -angreb på journalister og andre mediefolk, der er konstateret i de senere år, og som bl.a. er dokumenteret i Kommissionens retsstatsrapporter fra 2020 og 2021 ([4]), er dog en udvikling ([5]), der giver grund til bekymring. Der har været et stigende antal indberetninger om journalister og andre mediefolk, der er blevet udsat for angreb, aggressiv adfærd og chikane i EU-medlemsstaterne ([6]). Terrorangrebet i 2015 mod ugemagasinet Charlie Hebdo, hvor 12 personer blev dræbt i Frankrig, drabene på de undersøgende journalister Daphne Caruana Galizia i 2017 i Malta samt Ján Kuciak og hans forlovede, Martina Kušnírová, i 2018 i Slovakiet har været et tydeligt signal om, at journalister skal beskyttes bedre ([7]). Behovet for at tage hånd om journalisters sikkerhed i hele EU er desuden blevet fremhævet i nylige sager, der i øjeblikket efterforskes, såsom mordet på den græske journalist Giorgios Karaivaz og den nederlandske journalist Peter R. de Vries i 2021.

(4) Kommissionen præsenterede i sin handlingsplan for europæisk demokrati ([8]) en ambitiøs køreplan for, hvordan borgere kunne gives mere indflydelse, og hvordan der kunne bygges mere robuste demokratier i hele EU, idet den understregede den vigtige rolle, som uafhængige og pluralistiske medier spiller med hensyn til at bekæmpe desinformation og sætte borgerne i stand til at træffe velunderbyggede beslutninger. Handlingsplanen for europæisk demokrati indeholdt en række konkrete foranstaltninger, som har til formål at støtte og beskytte mediefrihed og -pluralisme, bl.a. denne henstilling og Kommissionens kommende initiativ, der har til formål at håndtere strategiske retssager mod offentligt engagement (»SLAPP«).

([1]) Denne frihed er også nedfældet i artikel 10 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder, som fortolket af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol under Europarådet.
([2]) I henhold til chartrets artikel 51, stk. 1, skal medlemsstaterne respektere og fremme de rettigheder og principper, der er nedfældet i chartret, når de gennemfører EU-retten.
([3]) 2020 *World Press Freedom Index*.
([4]) COM(2020) 580 final af 30.9.2020 og COM(2021) 700 final af 20.7.2021.
([5]) Bekræftes også i *Media Pluralism Monitor Report* fra 2020 og 2021. Se: https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/
([6]) Europarådets platform til fremme af beskyttelse af journalistik og journalisters sikkerhed.
([7]) UNESCO observatory over dræbte journalister.
([8]) COM(2020) 790 final af 3.12.2020.

(5) Henstillingen supplerer direktivet om audiovisuelle medietjenester ([9]) og Kommissionens forslag til en retsakt om digitale tjenester ([10]), som skal beskytte seere af audiovisuelt indhold og alle brugere af digitale tjenester i hele EU. Den supplerer også mediehandlingsplanen ([11]), som indeholder en køreplan for genopretning og transformering af den audiovisuelle industri og medieindustrien, og meddelelsen om det digitale kompas ([12]), som understreger, at den europæiske tilgang til et digitalt samfund skal bygge på fuld respekt for EU's grundlæggende rettigheder, herunder ytringsfriheden. Henstillingen bygger på konklusionerne i de årlige retsstatsrapporter, hvori der gives en analyse af retsstatssituationen i EU og EU-medlemsstaterne, især hvad angår mediefrihed og -pluralisme. Den indeholder henstillinger til medlemsstaterne om at bekæmpe bl.a. de trusler, der fremhæves i Kommissionens retsstatsrapporter fra 2020 og 2021,

(6) Henstillingen stemmer fuldt ud overens med EU's strategi for ofres rettigheder for 2020-2025 ([13]), EU's strategi for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025 ([14]), Kommissionens tiltag på ligestillingsområdet mere generelt, især inden for rammerne af strategien for ligestilling af LGBTIQ-personer 2020-2025 ([15]), EU-handlingsplanen mod racisme 2020-2025 ([16]), handlingsplanen om integration og inklusion ([17]), EU's strategiske ramme for romaernes ligestilling, integration og deltagelse for 2020-2030 ([18]) og strategien for rettigheder for personer med handicap ([19]). Henstillingen er også fuldt ud i tråd med politikdokumenterne for foranstaltninger udadtil, bl.a. EU-handlingsplanen om menneskerettigheder og demokrati 2020-2024 ([20]), EU's retningslinjer vedrørende menneskerettighederne hvad angår ytringsfrihed online og offline ([21]) og EU's kønshandlingsplan III ([22]), og bidrager dermed til at sikre sammenhæng mellem foranstaltninger indadtil og udadtil. Styrken i EU's optræden udadtil på området grundlæggende rettigheder bygger på den måde, hvorpå EU nærer og styrker det demokratiske grundlag i Unionen.

(7) Kommissionen yder finansiel støtte til journalister og andre mediefolk ved hjælp af projekter, der vedrører mediefrihed og -pluralisme i EU og i tredjelande. Siden 2014 har Kommissionen f.eks. medfinansieret observatoriet for mediepluralisme, som analyserer risici for mediefrihed og -pluralisme i hele Europa og oplyser om mekanismer til sikring af ytringsfriheden, journalisters sikkerhed og journalisters arbejdsvilkår. Kommissionen er fast besluttet på fortsat at støtte sådanne projekter, især under programmet Et Kreativt Europa.

(8) Europa-Parlamentet har aktivt slået til lyd for, at EU øger sin indsats for at beskytte journalister. I betænkningen af 25. november 2020 ([23]) udtrykte Parlamentet sin fortsatte dybe bekymring over situationen med hensyn til mediefrihed i EU på baggrund af de overgreb og angreb, der stadig begås mod journalister og mediearbejdere. Parlamentet påpegede i sin beslutning af 29. april 2021 ([24]), at beskyttelsen af undersøgende journalister og whistleblowere ([25]) er af vital interesse for samfundet, og understregede også i sin beslutning af 24. juni 2021 sine bekymringer over de fysiske, psykologiske og økonomiske trusler mod journalister og andre mediefolk i EU ([26]).

([9]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1808 af 14. november 2018 om ændring af direktiv 2010/13/EU om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester (EUT L 303 af 28.11.2018, s. 69).

([10]) COM(2020) 825 final af 15.12.2020.

([11]) COM(2020) 784 final af 3.12.2020.

([12]) COM(2021) 118 final af 9.3.2021. Det anføres også i denne meddelelse, at arbejdsstyrken skal have nye specialiserede digitale færdigheder, hvis den skal kunne deltage aktivt i det digitale årti.

([13]) COM(2020) 258 final af 24.6.2020.

([14]) COM(2020) 152 final af 5.3.2020.

([15]) COM(2020) 698 final af 12.11.2020.

([16]) COM(2020) 565 final af 18.9.2020.

([17]) COM(2020) 758 final af 24.11.2020.

([18]) COM(2020) 620 final af 7.10.2020.

([19]) COM(2021) 101 final af 3.3.2021.

([20]) 2020, Rådets konklusioner om EU-handlingsplanen om menneskerettigheder og demokrati 2020-2024, https://www.consilium.europa.eu/media/46838/st12848-en20.pdf.

([21]) 2014, Rådets retningslinjer vedrørende menneskerettighederne hvad angår ytringsfrihed online og offline, https://www.consilium.europa.eu/media/28348/142549.pdf.

([22]) JOIN(2020) 17 final af 25.11.2020.

([23]) PE652.307v02-00.

([24]) P9_TA (2021)0148.

([25]) Det bør bemærkes, at Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1937 af 23. oktober 2019 om beskyttelse af personer, der indberetter overtrædelser af EU-retten (EUT L 305 af 26.11.2019, s. 17), blev vedtaget den 23. oktober 2019 og trådte i kraft den 16. december 2019. Medlemslandene har indtil den 17. december 2021 til at gennemføre direktivet i national ret. Direktivet fastsætter fælles standarder for beskyttelsen i hele EU af whistleblowere, som indberetter overtrædelser af EU-retten til deres arbejdsgiver.

([26]) P9_TA (2021)0313.

(9) Der fastsættes omfattende standarder på området i Europarådets henstilling fra 2016 om beskyttelse af journalistik og journalisters og andre mediefolks sikkerhed ([27]), som bygger på kravene i den europæiske menneskerettighedskonvention (EMRK) og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols relevante retspraksis. Henstillingen omfatter vidtrækkende retningslinjer for forebyggelse, beskyttelse, retsforfølgelse og fremme af oplysning, uddannelse og bevidstgørelse. I gennemførelsesstrategien, som blev vedtaget den 28. marts 2018 af Europarådets styringskomité vedrørende medier og informationssamfundet, blev det dog understreget, at der var et presserende behov for at gøre yderligere fremskridt med efterlevelsen af henstillingen ([28]). Europarådets platform til fremme af beskyttelsen af journalistik og journalisters sikkerhed ([29]) registrerer fortsat et voksende antal indberetninger af angreb på eller aggressiv adfærd over for journalister og andre mediefolk. Standarderne i Europarådets konvention om adgang til officielle dokumenter ([30]) er også vigtige for at sikre, at journalister har størst mulig adgang til offentlige oplysninger, som sætter dem i stand til at udføre deres arbejde. Denne henstilling har til formål at støtte efterlevelsen af Europarådets henstilling fra 2016 om beskyttelse af journalistik og journalisters og andre mediefolks sikkerhed.

(10) Som forberedelse til denne henstilling arrangerede Kommissionen i marts 2021 en struktureret dialog i det europæiske forum for nyhedsmedier, European News Media Forum ([31]), hvor man samlede journalister, journalistorganisationer, medieråd, nyhedsmedievirksomheder, retshåndhævende myndigheder, medlemmer af Europa-Parlamentet, repræsentanter for medlemsstaterne og deres tilsynsmyndigheder og internationale organisationer.

(11) Ved hjælp af denne henstilling ønsker Kommissionen at styrke mediefriheden og -pluralismen i EU ved at fremme en fælles og koordineret indsats fra medlemsstaternes side med henblik på at forbedre beskyttelsen af og sikkerheden for journalister og andre mediefolk og styrke deres position. Denne koordinerede tilgang, som involverer alle centrale interessenter i medlemsstaterne og på EU-niveau og relevante internationale organisationer, er nødvendig for at sikre, at journalister og andre mediefolk kan udøve deres erhverv sikkert og effektivt i Europa.

(12) Henstillingen behandler en række forskellige spørgsmål, der er centrale for at skabe et sikkert og gunstigt miljø for journalister og andre mediefolk. Dette omfatter horisontale henstillinger vedrørende effektiv retsforfølgelse af kriminelle handlinger, samarbejde med retshåndhævende myndigheder, mekanismer for hurtig reaktion, uddannelse, adgang til oplysninger og mødesteder samt økonomisk og social beskyttelse. Henstillingen indeholder desuden specifikke henstillinger vedrørende protester og demonstrationer, onlinesikkerhed og styrkelse af digitale færdigheder samt problemer, der vedrører kvindelige journalister, journalister, der tilhører minoritetsgrupper, eller som beskæftiger sig med ligestillingsspørgsmål.

(13) Intimidering, fysisk og psykisk vold, ulovlige anholdelser og vilkårlig tilbageholdelse, ulovlig overvågning, kønsbaseret vold, chikane eller diskriminerende angreb både online og offline er blot nogle få eksempler på trusler mod journalister og andre mediefolk. De offentlige myndigheder har pligt til at beskytte ytringsfriheden og journalisternes sikkerhed ved at skabe de nødvendige retlige rammer, tage kriminelle trusler mod journalister alvorligt, ihærdigt retsforfølge gerningsmænd bag eventuelle angreb og sikre den rette efterforskning og opfølgning, herunder ved at benytte effektive og afskrækkende sanktioner, der står i rimeligt forhold til overtrædelsen. Det er afgørende at sikre en grundig, upartisk, uafhængig, gennemsigtig og rettidig efterforskning og retsforfølgelse af forbrydelser mod journalister. For at gøre efterforskningen mere effektiv kunne medlemsstaternes myndigheder overveje at oprette særlige enheder inden for politistyrkerne, som skal efterforske forbrydelser mod journalister – i samarbejde med repræsentanter for journalister ([32]). Udnævnelse og uddannelse af koordinatorer i anklagemyndigheder og domstole kunne også bidrage til en vellykket gennemførelse af retssager. Det er også vigtigt at sørge for foranstaltninger til personlig beskyttelse af journalister og andre mediefolk, hvis sikkerhed er i fare. Da forbrydelser mod journalister også kan begås på tværs af grænser, bør medlemsstaterne fuldt ud udnytte de eksisterende europæiske rammer for retsligt

([27]) CM/Rec (2016) 4.
([28]) *Implementation Guide to Recommendation CM/Rec(2016)4 on the Protection of journalism and safety of journalists and other media actors.*
([29]) https://www.coe.int/en/web/media-freedom. Den lave svarprocent i medlemsstaterne viser, at der er behov for yderligere tiltag.
([30]) *Council of Europe Convention on Access to Official Documents*, https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/205.
([31]) European News Media Forum blev oprettet af Kommissionen inden for rammerne af mediehandlingsplanen og har til formål at styrke samarbejdet mellem forskellige interessenter om medierelaterede spørgsmål.
([32]) UNESCO/IAP, *Guidelines for Prosecutors on Cases of Crimes against Journalists*.

samarbejde og om nødvendigt søge støtte fra specialiserede europæiske agenturer såsom Europol og Eurojust. I henhold til Kommissionens forslag om at styrke Europols mandat ([33]), kan Europol i særlige tilfælde, hvor det mener, at der bør indledes en strafferetlig efterforskning, opfordre de kompetente myndigheder i en medlemsstat til at indlede, foretage eller koordinere en efterforskning af en forbrydelse, som skader en fælles interesse, der er omfattet af en EU-politik, selv om den pågældende forbrydelse ikke har en grænseoverskridende dimension.

(14) Et glat, effektivt og hensigtsmæssigt samarbejde mellem journalister, andre mediefolk og retshåndhævende myndigheder kunne sikre en bedre beskyttelse mod trusler og angreb. Medlemsstaterne bør indføre rammer for samarbejde mellem den enkelte journalist, journalistorganisationer og retshåndhævende myndigheder og aktivt tilskynde til dialog ([34]) mellem dem med inddragelse af selvregulerende medieorganer (medie- og presseråd). Et sådant samarbejde kunne omfatte etablering af fælles koordinationscentre bestående af retshåndhævende myndigheder og repræsentanter for journalister ([35]). De fælles koordinationscentre bør arbejde tæt sammen med specialiserede tjenester for støtte til ofre, da sådanne tjenester er vigtige for at garantere journalisters sikkerhed og psykologiske velbefindende, såfremt de er blevet ofre for forbrydelser.

(15) Etablering af støttecentre, kontaktpunkter og mekanismer for hurtig reaktion og tidlig varsling, som er uafhængige af de retshåndhævende myndigheder, er en afgørende del af støttesystemet for journalister og andre mediefolk, som udsættes for fysiske angreb og onlineangreb. Sådanne kontaktpunkter bør være gratis, let tilgængelige for journalister (og om nødvendigt deres familier) og arbejde på en gennemsigtig måde. Ifølge direktiv 2012/29/EU ([36]) har alle ofre ret til støtte og beskyttelse efter behov. Medlemsstaterne bør træffe foranstaltninger til at oprette og videreføre specialiserede støttetjenester, især kontaktpunkter, som yder rådgivning, juridisk vejledning og psykologisk bistand samt sørger for husly og andre former for hensigtsmæssig indkvartering til journalister og andre mediefolk, der er blevet ofre for forbrydelser. Disse kontaktpunkter bør også fungere som »digitale krisecentre« og yde støtte vedrørende digital sikkerhed, herunder om muligt ved at tilbyde ekspertise inden for cybersikkerhed. De bør yde støtte til journalister og nyhedsredaktioner til at håndtere onlinetrusler og chikane rettet mod journalister, herunder trusler og chikane rettet mod journalister på grund af deres køn, seksuelle orientering, etniske eller sociale baggrund eller enhver anden grund, der er anført i chartrets artikel 21. Hvis mekanismerne for hurtig reaktion og tidlig varsling skal fungere effektivt, forudsætter det, at der er faste og tilstrækkelige økonomiske ressourcer til de enheder, der udfører opgaverne ([37]).

(16) Der er også brug for gode beskyttelsessystemer på nationalt plan, hvis journalister skal kunne udfylde deres vigtige rolle »i marken«, især med hensyn til adgang til mødesteder, informationskilder og dækning af arrangementer af offentlig interesse ([38]). Medlemsstaternes myndigheder bør begrænse risiciene for vilkårlige afslag på akkreditering eller registrering eller for omstændelige registrerings- og godkendelsessystemer eller -procedurer, som kan forhindre journalister og andre mediefolk i at kunne udføre deres arbejde effektivt, og som samtidig kan udgøre uberettigede, diskriminerende eller uforholdsmæssigt store begrænsninger af friheden til at yde journalistisk arbejde. Dette er vigtigt, hvis man skal sikre gunstige betingelser for ytringsfriheden samt journalisters og andre mediefolks deltagelse i offentlige debatter om spørgsmål af legitim offentlig interesse.

(17) En forudsætning for journalisters arbejde er, at de er sikret adgang til dokumenter og oplysninger, herunder officielle websteder, og at de rettidigt kan få svar på deres spørgsmål. Selv om adgangen til oplysninger er sikret ved lov i alle medlemsstater, findes der i mange tilfælde stadig praktiske hindringer ([39]). Den senere tids nødlovgivning, som skulle bekæmpe desinformation under covid-19-pandemien, og som i visse tilfælde omfattede bestemmelser af strafferetlig karakter, har i visse tilfælde også lagt en dæmper på journalisters arbejde ([40]). Sådanne bestemmelser kan udgøre uberettigede, diskriminerende eller uforholdsmæssigt omfattende restriktioner på friheden til at levere journalistisk

([33]) COM(2020) 796 final af 9.12.2020.
([34]) F.eks. the *Press Freedom Police Codex*.
([35]) F.eks. protokollen »PersVeilig« i Nederlandene og koordinationscentret i Italien, som beskæftiger sig med fænomenet intimidering af journalister.
([36]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/29/EU af 25. oktober 2012 om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 57).
([37]) På EU-plan støtter Kommissionen den europæiske mekanisme for hurtig reaktion i tilfælde af krænkelser af presse- og ytringsfriheden gennem et særligt pilotprojekt, https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/pilot-project-europe-wide-response-mechanism-violation-press-and-media-freedom.
([38]) Venedigkommissionen og OSCE/ODIHR's *Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly*.
([39]) Rapport om retsstatssituationen 2021. Især kan databeskyttelsesregler i visse medlemsstater bruges som undskyldning for at begrænse adgangen til oplysninger.
([40]) IPI COVID-19 Press Freedom Tracker.

arbejde. Kommissionen anførte i sin meddelelse om bekæmpelse af desinformation om covid-19 ([41]), at love, som definerer disse forbrydelser i alt for brede vendinger, eller som fastsætter uforholdsmæssige strenge sanktioner, kan betyde, at kilder er mindre villige til at tale med journalister, og føre til selvcensur.

(18) En moderne struktur til beskyttelse af journalister bør omfatte en løbende udvikling af kompetencer og færdigheder for alle de aktører, der er relevante for beskyttelsen af journalister og andre mediefolk ([42]). Uddannelse af de retshåndhævende myndigheder kan give politiet større kendskab til og gøre dem mere opmærksomme på behovet for at sikre journalisters og andre mediefolks sikkerhed. Domstole og anklagemyndigheder kunne også drage fordel af målrettet uddannelse, som kan give dem en bedre forståelse af f.eks. internationale standarder for ytringsfrihed, adgang til oplysninger og journalisters sikkerhed ([43]). Uddannelse er også vigtigt for at fremme de mest effektive metoder til at forhindre fysiske angreb og onlineangreb på journalister og bør give deltagerne de rette værktøjer til at imødegå sådanne trusler. Der bør tilskyndes til samarbejde mellem journalister, journalistorganisationer, onlineplatforme og repræsentanter for de retshåndhævende myndigheder. Medievirksomheder kan også forbedre vilkårene for journalister, herunder for dem der arbejder i et mindre fast reguleret ansættelsesforhold (freelancere, selvstændige journalister og andre mediefolk), gennem regelmæssig uddannelse i sikkerhedsspørgsmål og ved at udarbejde risikoanalyser, operationelle planer og systemer til indberetning af hændelser. Udvikling af disse færdigheder kræver specifik og ofte bekostelig uddannelse, hvilket kun store og veletablerede nyhedsredaktioner har råd til. Mindre medieforetagender kan derfor have behov for finansiel bistand til sådanne aktiviteter. Freelancere samt selvstændige journalister og andre mediefolk kan også have brug for finansiel støtte, da de ofte selv må sørge for at uddanne sig. Det bør også understreges, at det er vigtigt at sikre uddannelse rettet til faktatjekkere, som også udgør en vigtig del af nyhedsmediernes miljø.

(19) De økonomiske konsekvenser af covid-19 har understreget nødvendigheden af at garantere sikre og hensigtsmæssige arbejdsvilkår for journalister. Navnlig freelancejournalister har befundet sig i en vanskelig situation, idet de ofte har mistet indtægtskilder og kun har begrænset eller ingen social beskyttelse. Strukturen til beskyttelse af journalister bør omfatte formel og effektiv adgang til passende social beskyttelse for alle journalister og andre mediefolk, herunder dem i mindre fast regulerede ansættelsesforhold, i overensstemmelse med Rådets henstilling af 8. november 2019 ([44]). Dette handler ikke blot om adgangen til indkomststøtteordninger, men også om effektiv og ikkediskriminerende adgang til andre former for social beskyttelse, f.eks. orlov eller støtteforanstaltninger til forældre.

(20) Undersøgende journalister spiller en central rolle i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet, korruption og ekstremisme. Deres arbejde indebærer en særlig høj risiko for fysiske trusler og angreb, som kan resultere i de mest tragiske mordsager, som det er set i Europa i de seneste år. Medlemsstaterne opfordres til at styrke beskyttelsesforanstaltningerne for journalister og andre mediefolk, der arbejder med emner, som er forbundet med kriminalitet og korruption. Derudover bør medlemsstaterne udnytte alle tilgængelige tværnationale samarbejdsværktøjer effektivt til hurtigt at efterforske forbrydelser mod journalister, der er ofre for organiseret kriminalitet, for at sikre, at de ansvarlige hurtigt retsforfølges.

(21) Journalister og andre mediefolk udsættes i stigende grad for angreb og chikane under protester og demonstrationer. Under sådanne begivenheder kan nogle journalister blive udsat for angreb fra privatpersoner i form af alt lige fra fysiske angreb, vold og verbale overgreb til angreb på deres udstyr. Nogle gange bliver de endda udsat for tiltag fra de retshåndhævende myndigheders side såsom vilkårlige anholdelser og forhør eller urimelige strafferetlige anklager ([45]). Der er derfor brug for praktiske løsninger og uddannelse for at garantere journalisters sikkerhed under protester, mindske risikoen for potentielt uberettigede eller urimelige tiltag og sikre en mere effektiv beskyttelse fra de retshåndhævende myndigheders sider. Uafhængige kontaktpersoner kunne bl.a. sikre, at de retshåndhævende myndigheder kommunikerer med journalister under demonstrationer, og kunne fungere som første kontaktpunkt

([41]) JOIN(2020) 8 final af 10.6.2020.

([42]) Medlemsstaterne kan ansøge om at få disse uddannelsesmoduler i forbindelse med uddannelsestilbud fra internationale organisationer som f.eks. Europarådet og UNESCO. Medlemsstater, som vælger at udvikle deres egne uddannelsesmoduler, skal sikre sig, at indholdet er i overensstemmelse med europæiske standarder, bl.a. ved at lade sig inspirere af internationale organisationers uddannelsesmoduler.

([43]) F.eks. UNESCO's online kursus *Massive Open Online Course for judges and judicial actors on international standards on freedom of expression and the safety of journalists.*

([44]) Rådets henstilling af 8. november 2019 om adgang til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige (2019/C 387/01) (EUT C 387 af 15.11.2019, s. 1).

([45]) *Wanted! Real action for media freedom in Europe*, Årlig rapport fra partnerorganisationerne til Europarådets platform til fremme af beskyttelsen af journalistik og journalisters sikkerhed, Europarådet, 2021.

for journalister, hvis disse udsættes for vold eller chikane. Sådanne kontaktpersoner kunne uddannes i risikostyring og mæglingsteknikker under offentlige forsamlinger og yde indledende rådgivning om de retsmidler, der er til rådighed for journalister, som er blevet ofre for vold under protester eller demonstrationer.

(22) Digital sikkerhed og onlinesikkerhed er blevet et stort problem for journalister. Journalister udsættes ofte for smædekampagner og nedrakning online. Problemet er særlig alvorligt, når det er politikere eller magtfulde offentlige personer, der står bag angrebene ([46]). Samtidige angreb på journalister fra trolls og bots, e-mailhacking, internetrestriktioner og cybermobning er blot eksempler på de onlineangreb, som journalister og deres kilder udsættes for. Kvindelige journalisters sikkerhed er et særligt problem. Journalister og andre mediefolk er ikke kun mål for onlinetilskyndelser til had ([47]) og trusler om fysisk vold, men kan også være genstand for ulovlig overvågning ([48]), bl. a. i forbindelse med politiefterforskninger, som kan bringe beskyttelsen af journalisters kilder i fare. Hvis fortroligheden af journalisters kommunikation skal beskyttes, er det altafgørende at garantere cybersikkerhed i forbindelse med mobile kommunikationsmidler, og at journalister og andre mediefolk ikke bliver genstand for ulovlig onlinesporing eller -overvågning. De myndigheder i medlemsstaterne, som er ansvarlige for medier, retshåndhævelse på internettet og cybersikkerhed, bør spille en rolle med hensyn til at sikre digital sikkerhed.

(23) Behandlingen af personoplysninger, der indsamles ved hjælp af sporings- eller overvågningsværktøjer, skal overholde bestemmelserne i forordning (EU) 2016/679 ([49]) om databeskyttelse og direktiv (EU) 2016/680 ([50]) om retshåndhævelse. De nationale databeskyttelsesmyndigheder og domstole spiller en central rolle i at sikre, at bestemmelserne håndhæves effektivt.

(24) Journalister og andre mediefolk bør udstyres med digitale færdigheder, så de bedre kan håndtere cyberangreb og imødegå cybertrusler. Der bør tilskyndes til en effektiv dialog mellem selvregulerende medieorganer, journalistorganisationer, repræsentanter for branchen og medlemsstaternes myndigheder på medieområdet, som skal handle om retshåndhævelse online og cybersikkerhed, navnlig for at udvikle de digitale færdigheder blandt journalister og andre mediefolk, f.eks. gennem målrettet uddannelse ([51]).

(25) Det fremgår af statistikker, at kvindelige journalister udsættes for flere trusler end deres mandlige kolleger ([52]), især i form af onlinechikane, voldtægts- og dødstrusler samt tilskyndelse til had på grund af køn. Disse angreb er undertiden resultatet af kampagner, der har til formål at miskreditere kvindelige journalister eller at bringe dem til tavshed. De kan føre til selvcensur, tilbagetrækning fra onlinefællesskaber eller sågar beslutninger om at forlade erhvervet ([53]). Forskning viser også, at sådanne former for chikane, trusler og tilskyndelse til had på internettet også i uforholdsmæssig høj grad er rettet mod journalister, der tilhører en minoritetsgruppe, har en indvandrerbaggrund

([46]) Rapport om retsstatssituationen 2021.

([47]) For at forhindre og bekæmpe udbredelsen af ulovlig hadefuld tale på internettet nåede Kommissionen i maj 2016 til enighed med store onlineplatforme om en »adfærdskodeks for bekæmpelse af ulovlig hadefuld tale på internettet«. Kommissionen har også til hensigt at udvide listen over strafbare handlinger i EU til at omfatte hadefuld tale og hadforbrydelser.

([48]) https://forbiddenstories.org/fr/case/le-pegasus-project/.

([49]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EFT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

([50]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/680 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med kompetente myndigheders behandling af personoplysninger med henblik på at forebygge, efterforske, afsløre eller retsforfølge strafbare handlinger eller fuldbyrde strafferetlige sanktioner og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA (EFT L 119 af 4.5.2016, s. 89).

([51]) Som anført i handlingsplanen for europæisk demokrati vil Kommissionen også fremme bæredygtig finansiering af projekter med fokus på juridisk og praktisk bistand til journalister i EU og andre steder, herunder uddannelse i sikkerhed og cybersikkerhed for journalister og diplomatbistand.

([52]) F.eks. årsrapporten fra partnerorganisationer til Europarådets platform til fremme af beskyttelsen journalistik og journalisters sikkerhed (2021) https://rm.coe.int/final-version-annual-report-2021-en-wanted-real-action-for-media-freed/1680a2440e; *Online violence against women journalists: a global snapshot of incidence and impacts*, UNESCO (2020) https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375136; *Resource Guide on the Safety of Female Journalists Online*, OSCE (2020), https://www.osce.org/representative-on-freedom-of-media/468861.

([53]) ICFJ-UNESCO Global Study: *Online violence Against Women Journalists* og 2021-rapporten fra Media Pluralism Monitor, se: https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/

eller behandler emner herom ([54]). Kvindelige journalister, der beskæftiger sig med spørgsmål vedrørende køn og ligestilling, er særligt udsatte for trusler og repressalier ([55]).

(26) De foreliggende oplysninger viser, at kønsbaseret vold stadig er udbredt i hele Europa ([56]). Både adgangen til detaljerede oplysninger om og gennemsigtigheden i indberetninger af vold mod kvindelige journalister og journalister, der er tilhører minoritetsgrupper, eller som behandler disse emner, er dog fortsat begrænset. Medlemsstaterne, branchen, civilsamfundet og forskere bør samarbejde om at opnå større viden om denne form for vold. Dette kunne også opnås ved at opfordre nationale ligestillingsorganer til regelmæssigt at rapportere om sådanne journalisters situation.

(27) Kvinder er fortsat underrepræsenteret i mediesektoren i leder- og toplederstillinger samt i rollen som chefredaktører ([57]). Desuden kan diskrimination af kvindelige journalister og journalister, der tilhører minoritetsgrupper, eller som beskæftiger sig med ligestillingsspørgsmål, også forekomme i nyhedsredaktioner. Derfor er der behov for foranstaltninger, som fremmer ligestilling og inklusion i mediebranchen, og som sikrer lige arbejdsmuligheder og et sikkert og inklusivt arbejdsmiljø ([58]). Regelmæssig dialog mellem medlemsstater, repræsentanter for journalister og selvregulerende medieorganer samt overenskomstaftaler spiller også en vigtig rolle i håndteringen af alle former for vold, chikane og forskelsbehandling i mediesektoren.

(28) I denne henstilling anerkendes det, at civilsamfundsorganisationer og nyhedsorganisationer spiller en vigtig rolle med hensyn til at tackle chikane, trusler og tilskyndelse til had både offline og online samt diskrimination af kvindelige journalister og journalister, der tilhører minoritetsgrupper, eller som beskæftiger sig med ligestillingsspørgsmål. Det er vigtigt at støtte civilsamfundsorganisationers initiativer til at skabe opmærksomhed om problemet og støtte og styrke disse journalister. Det samme gælder initiativer, der fremmer videndeling og bedste praksis blandt nyhedsorganisationer.

(29) Kommissionen vil regelmæssigt føre dialog med medlemsstaterne og interessenter i de relevante fora, navnlig i forummet European News Media Forum, og den vil nøje følge alle de foranstaltninger, som medlemsstaterne træffer efter vedtagelsen af denne henstilling. Netværket af kontaktpunkter vedrørende retsstatsprincippet kunne også drøfte spørgsmål vedrørende journalisters sikkerhed som led i retsstatsprincippet i bredere forstand. Senest 18 måneder efter henstillingens vedtagelse og derefter på anmodning bør medlemsstaterne give Kommissionen alle de relevante oplysninger, som de med rimelighed kan forventes at tilvejebringe, for at gøre det muligt for Kommissionen at overvåge efterlevelsen. Kommissionen har til hensigt at foretage evalueringer, hvor der vil blive foretaget en vurdering af medlemsstaternes efterlevelse af henstillingen og blive udarbejdet resultatindikatorer, bl.a. vedrørende: varslinger til Europarådets platform til fremme af beskyttelse af journalistik og journalisters sikkerhed; hvordan sådanne indberetninger er blevet håndteret; uløste og afsluttede retssager vedrørende forbrydelser mod journalister; inddragelsen af relevante EU-organer i disse retssager samt resultaterne af de projekter og tiltag, som medlemsstaterne har indført for at støtte journalister og andre mediefolk. På grundlag af de indhentede oplysninger og alle andre tilgængelige oplysninger ([59]) vil Kommissionen vurdere virkningen af denne henstilling og afgøre, om der er behov for yderligere tiltag for at garantere journalisters og andre mediefolks beskyttelse og sikkerhed og styrke deres position.

(30) Denne henstilling er rettet til medlemsstaterne. Kandidatlande og potentielle kandidater til EU-medlemskab samt lande omfattet af EU's naboskabspolitik opfordres også til at følge henstillingen —

([54]) IPI, *Newsroom Best Practices for Addressing Online Violence against Journalists*.
([55]) UNESCO, The Chilling global trends in online violence against women journalists.
([56]) Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA), Vold mod kvinder: en EU-undersøgelse, 2014. FRA, Crime, safety and victims' rights, 2021.
([57]) Observatoriet for mediepluralisme anfører både i rapporten for 2020 og 2021 under indikatoren for social inklusion, at der er høje risici forbundet med adgangen til medier for kvinder.
([58]) UNESCO's kommende retningslinjer og anbefalinger til nyhedsredaktioner om, hvordan man forhindrer og tackler vold mod kvindelige journalister, og Den Internationale Arbejdsorganisations C190 – konvention om vold og chikane fra 2019, som fokuserer på vold og chikane i arbejdslivet.
([59]) Såsom rapporter eller udtalelser fra internationale organisationer og organer, f.eks. Europarådet og Venedigkommissionen.

VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

FORMÅLET MED HENSTILLINGEN

(1) Denne henstilling indeholder retningslinjer til medlemsstaterne om at træffe effektive og hensigtsmæssige foranstaltninger, der står i rimeligt forhold til formålet, med henblik på at sikre beskyttelsen af og sikkerheden for journalister samt styrkelsen af deres position i fuld overensstemmelse med EU's charter om grundlæggende rettigheder, især princippet om mediefrihed og -pluralisme, retten til ytrings- og informationsfrihed, retten til respekt for menneskets integritet, retten til frihed og sikkerhed og retten til ikke-forskelsbehandling, samt andre gældende bestemmelser i EU-retten, internationale standarder og medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner.

(2) Denne henstilling bygger på og konsoliderer de fremskridt, der er gjort som led i gældende politikker og støtteaktiviteter – på nationalt plan, EU-plan og internationalt plan — for at sikre beskyttelsen af og sikkerheden for journalister samt styrkelsen af deres position og fremme og beskytte mediefriheden og -pluralismen.

(3) Denne henstilling berører ikke medlemsstaternes ret og pligt til at træffe foranstaltninger til at forbedre journalisters sikkerhed i overensstemmelse med nationale retssystemer, faglige standarder, retningslinjer og protokoller.

GENERELLE HENSTILLINGER TIL SIKRING AF BESKYTTELSEN AF OG SIKKERHEDEN FOR JOURNALISTER SAMT STYRKELSEN AF DERES POSITION I HELE EU

Effektiv og upartisk efterforskning og retsforfølgelse af forbrydelser

(4) Medlemsstaterne bør efterforske og retsforfølge alle kriminelle handlinger, der begås mod journalister, hvad enten de finder sted online eller offline, på en upartisk, uafhængig, effektiv, gennemsigtig og rettidig måde og fuldt ud udnytte gældende national og europæisk lovgivning for at sikre, at de grundlæggende rettigheder beskyttes, og at retfærdigheden hurtigt sker fyldest i de enkelte sager, og for at forhindre, at der opstår en kultur, hvor angreb på journalister forbliver ustraffede.

(5) Medlemsstaterne opfordres til at samarbejde og udveksle oplysninger, erfaringer og bedste praksis med andre medlemsstater, og hvor det er relevant med internationale institutioner, om sager vedrørende journalisters sikkerhed. Hvor det er relevant, opfordres medlemsstaterne til at inddrage de kompetente europæiske myndigheder såsom Europol og Eurojust i opklaringen af forbrydelser, der er begået mod journalister.

Samarbejde mellem retshåndhævende myndigheder, journalister og journalistorganisationer

(6) Medlemsstaterne bør oprette koordinationscentre og/eller samarbejdsprotokoller mellem repræsentanter for deres politistyrker og sikkerhedstjenester, domstole, lokale offentlige myndigheder og medieorganer, herunder journalistorganisationer og -fagforeninger og selvregulerende medieorganer. Medlemsstaterne opfordres til at fremme en løbende dialog mellem de retshåndhævende myndigheder og journalister om, hvordan man kan forhindre og håndtere angreb mod journalister, med inddragelse af selvregulerende medieorganer. Medlemsstaterne opfordres til at udveksle bedste praksis om deres koordinations- og samarbejdsforanstaltninger.

(7) Medlemsstaterne bør sikre rettidig og effektiv personlig beskyttelse til journalister og andre mediefolk, hvis sikkerhed er under en troværdig risiko for fysiske angreb i tilknytning til deres arbejde. Medlemsstaterne bør hurtigt sørge for foranstaltninger til personlig beskyttelse af undersøgende journalister og journalister, der beskæftiger sig med korruption, organiseret kriminalitet eller terrorisme, og som har indberettet trusler til politiet. Der bør lægges særlig vægt på foranstaltninger til personlig beskyttelse af kvindelige journalister og journalister, der tilhører minoritetsgrupper, bl.a. brugen af beskyttelsesordrer. Det bør også overvejes nøje, hvorvidt der bør træffes specifikke foranstaltninger til beskyttelse af nære pårørende til de pågældende journalister og andre mediefolk.

Uafhængige reaktions- og støttemekanismer

(8) Medlemsstaterne bør i samarbejde med repræsentanter for journalister støtte etablerede specialiserede tjenester – mekanismer for hurtig reaktion – som yder juridisk rådgivning og psykologisk støtte og husly til journalister og andre mediefolk, der udsættes for trusler. Disse specialiserede støttetjenester bør også fungere som kontaktpunkter og nødhjælpslinjer.

(9) Kontaktpunkterne bør også yde hensigtsmæssig støtte til journalister og nyhedsredaktioner, således at de kan håndtere onlinetrusler og chikane rettet mod journalister, herunder trusler og chikane rettet mod journalister på grund af deres køn, seksuelle orientering, etniske eller sociale baggrund eller enhver anden grund, der er anført i chartrets artikel 21.

(10) Sådanne specialiserede tjenester bør være gratis og fuldt ud uafhængige af de retshåndhævende myndigheder. Medlemsstaterne bør informere journalister og andre mediefolk om de tilgængelige kontaktpunkter og støttetjenester og opfordres til at oprette særlige websteder, der præsenterer dem på en enkel og brugervenlig måde. Kontaktpunkterne og støttetjenesterne bør være tilgængelige for personer med handicap. Medlemsstaterne bør fremme samarbejdet mellem disse kontaktpunkter både nationalt og på EU-plan.

Adgang til mødesteder og informationskilder

(11) Medlemsstaterne bør sikre, at offentlige myndigheder og organer skaber gennemsigtige, retfærdige og ikkediskriminerende betingelser for journalister og andre mediefolk til at deltage i og stille spørgsmål på pressekonferencer og ved lignende arrangementer og til at gøre det muligt for dem at få adgang, bl.a. elektronisk, til dokumenter og andre oplysninger, som offentlige myndigheder og organer er i besiddelse af. Offentlige myndigheder bør have klart identificerbare kontaktpunkter, som giver adgang til dokumenter, og som er let tilgængelige elektronisk.

(12) Alle medlemsstater opfordres til at tilslutte sig og gennemføre standarderne i Europarådets konvention om adgang til officielle dokumenter og de standarder, der følger af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis. Medlemsstaterne bør navnlig sikre, at nationale administrative procedurer for aktindsigt ikke er omstændelige, og at anmodninger om aktindsigt behandles uden unødig forsinkelse i overensstemmelse med bedste administrative standarder. Medlemsstaterne bør sikre, at afgørelser om afslag på adgang til dokumenter eller oplysninger er behørigt begrundede. Nationale domstoles afgørelser vedrørende sager om adgang til oplysninger bør fuldbyrdes hurtigt.

(13) Medlemsstaterne bør kun gøre brug af akkrediteringsprocedurer, hvis der er en reel og velbegrundet årsag til at begrænse antallet af journalister og andre mediefolk, som har adgang til et særligt officielt arrangement. Hvor det er relevant, bør medlemsstaterne sikre, at de offentlige myndigheder fastsætter klare, gennemskuelige og ikkediskriminerende akkrediteringsprocedurer for alle berørte enkeltpersoner og organisationer, herunder journalister og andre mediefolk. Medlemsstaterne bør sikre, at journalister og andre mediefolk ikke nægtes akkreditering alene på grund af deres professionelle tilhørsforhold.

(14) Medlemsstaterne bør ikke indføre strenge formelle betingelser med hensyn til pressekort og andre dokumenter, der benyttes til at bekræfte journalisters faglige status. Medlemsstaterne bør også sikre, at de retshåndhævende myndigheder og repræsentanterne for den offentlige forvaltning er bekendt med alle de forskellige former for akkrediteringsprocedurer, der findes for journalister og andre mediefolk, for at mindske risikoen for, at de ikke anerkendes.

Uddannelse

(15) Medlemsstaterne opfordres til at fremme en løbende udvikling af kompetencer og færdigheder inden for alle de erhverv, der er relevante for beskyttelsen af journalister og andre mediefolk. Medlemsstaterne bør udvikle og udbyde uddannelsesmoduler for retshåndhævende myndigheder, dommere og anklagere samt for alle relevante myndigheder, der beskæftiger sig med digital sikkerhed.

(16) Medlemsstaterne bør hjælpe selvregulerende medieorganer, sammenslutninger af journalister og repræsentanter for mediebranchen i deres uddannelsesaktiviteter, især med tilrettelæggelsen af uddannelsesmoduler om forebyggelse og bekæmpelse af vold og chikane mod journalister og andre mediefolk, især dem, der er rettet mod kvindelige journalister og journalister, der tilhører minoritetsgrupper, eller som beskæftiger sig med ligestillingsspørgsmål. Sådanne uddannelsesmoduler bør anbefales ledere af nyhedsredaktioner for at give dem de færdigheder, der er nødvendige for effektivt at forebygge og håndtere chikane, trusler og vold, herunder på arbejdspladsen, og støtte ofrene.

(17) Medlemsstaterne opfordres til at fremme og støtte medievirksomheders skræddersyede interne kurser til journalister og andre mediefolk, herunder dem, der arbejder i et mindre fast reguleret ansættelsesforhold, især om de procedurer, der er nødvendige for at håndtere nødsituationer både fysisk og online. Dette kunne omfatte interne risikoanalyser og sikkerhedsprotokoller for deres journalister og andre mediefolk. Sådanne protokoller bør navnlig give journalister og andre mediefolk klare instrukser, der skal følges i farlige situationer. Sikkerhedsprotokoller bør være handicapvenlige, og uddannelsesaktiviteter bør være tilgængelige for journalister og andre mediefolk med handicap.

Økonomisk og social beskyttelse

(18) Medlemsstaterne bør bidrage til at skabe et gunstigt erhvervsmiljø for journalister og andre mediefolk, herunder dem, der arbejder i et mindre fast reguleret ansættelsesforhold, ved at sikre adgang til formel og effektiv social beskyttelse og praktiske støtteforanstaltninger. Medlemsstaterne bør især konstant arbejde på at forbedre adgangen til social beskyttelse mod arbejdsløshed, sygdom, invaliditet, handicap og erhvervsbetingede risici samt til pensionsordninger. Adgangen til denne beskyttelse bør styrkes ved at gøre det obligatorisk for arbejdstagere at deltage i sådanne ordninger uanset deres ansættelsesforhold, og selvstændige bør som minimum have mulighed for at deltage, hvis de ønsker det.

SPECIFIKKE HENSTILLINGER OM BESKYTTELSEN AF OG SIKKERHEDEN FOR JOURNALISTER I FORBINDELSE MED PROTESTER OG DEMONSTRATIONER

Journalisters rolle under protester og demonstrationer

(19) Medlemsstaterne bør anerkende den rolle, som journalister og mediefolk spiller under offentlige forsamlinger, protester og demonstrationer med hensyn til at oplyse offentligheden om disse begivenheder, og de bør sikre, at journalister og andre mediefolk kan arbejde sikkert og uden begrænsninger ved sådanne begivenheder. Medlemsstaterne bør regelmæssigt udbyde uddannelse til de retshåndhævende myndigheder for at forbedre deres kapacitet til at garantere den offentlige sikkerhed og samtidig beskytte journalister uden at hindre deres muligheder for at dække begivenheder.

Standardpraksis og risikominimeringsstrategier

(20) Medlemsstaterne bør samarbejde med de retshåndhævende myndigheder for at etablere en effektiv standardpraksis eller effektive risikobegrænsningsstrategier for beskyttelse af journalister, der dækker protester og demonstrationer. Repræsentanter for journalister, selvregulerende medieorganer og repræsentanter for civilsamfundet med den relevante ekspertise bør konsulteres for at afdække risikoområder, herunder dem, der vedrører den potentielle konflikt mellem journalisters arbejde og de retshåndhævende myndigheders arbejde.

Kommunikation mellem journalister og retshåndhævende myndigheder før og under protester og demonstrationer

(21) Medlemsstaterne bør bestræbe sig på at sikre effektiv kommunikation mellem journalister og de retshåndhævende myndigheder under protester og demonstrationer. Medlemsstaterne opfordres derfor til at udpege kontaktpersoner, der er ansvarlige for at sikre, at de retshåndhævende myndigheder klart informerer journalister om, hvilke sikkerheds-foranstaltninger der gælder under offentlige forsamlinger. Sådanne kontaktpersoner bør om muligt underrette journalister og andre mediefolk om potentielle risici forud for planlagte protester og demonstrationer.

Metoder til visuel identifikation af journalister under protester og demonstrationer

(22) Medlemsstaterne bør arbejde sammen med repræsentanter for journalister og selvregulerende medieorganer om effektive og hensigtsmæssige metoder til at identificere journalister under protester og demonstrationer. Dette kunne omfatte fastlæggelse af nogle former for visuel identifikation, hvorved journalister og andre mediefolk kan skelnes fra andre deltagere i sådanne forsamlinger, i det omfang denne identifikation ikke bringer journalister yderligere i fare eller står i vejen for deres arbejde.

Regelmæssig dialog og rapportering

(23) Medlemsstaterne bør anspore til løbende og regelmæssig meningsudveksling mellem retshåndhævende myndigheder og journalistorganisationer for at sikre, at de beskyttelsesforanstaltninger, der træffes af retshåndhævende myndigheder, er effektive og ikke unødigt hæmmer journalisters og andre mediefolks dækning af protester eller demonstrationer. Medlemsstaterne bør opfordre de retshåndhævende myndigheder til at udarbejde rapporter, der skal offentliggøres på nationalt plan, om de særlige tiltag, der er gjort for at forbedre journalisters sikkerhed under protester og demonstrationer.

SPECIFIKKE HENSTILLINGER OM SIKRING AF ONLINESIKKERHED OG STYRKELSE AF DIGITALE FÆRDIGHEDER

Samarbejde med offentlige myndigheder og branchen

(24) Medlemsstaterne bør sørge for, at nationale tilsynsmyndigheder eller -organer, medietilsynsmyndigheder eller -organer og andre kompetente tilsynsmyndigheder eller -organer med ansvar for retshåndhævelse online og cybersikkerhed nedsætter særlige arbejdsgrupper, der er specialiseret i at indsamle oplysninger og bedste praksis vedrørende forebyggelse af onlineangreb og -trusler mod journalister Medlemsstaterne bør sikre, at sådanne myndigheder regelmæssigt aflægger rapport om deres konklusioner, hvori det vurderes, om de nationale foranstaltninger til bekæmpelse af cyberangreb på journalister er effektive. Rapporterne bør især fokusere på situationen for kvindelige journalister og journalister, der tilhører minoritetsgrupper, eller som beskæftiger sig med ligestillingsspørgsmål, og bør om muligt indeholde statistikker opdelt efter køn. Medlemsstaterne bør fremme en regelmæssig dialog mellem sådanne myndigheder og selvregulerende medieorganer, journalistorganisationer og repræsentanter for branchen og civilsamfundet, navnlig med henblik på at øge bevidstheden om cybersikkerhed og styrke de digitale færdigheder blandt journalister, således at de kan træffe foranstaltninger til at beskytte sig selv.

Samarbejde med onlineplatforme og civilsamfundet

(25) Medlemsstaterne opfordres til at fremme samarbejdet mellem onlineplatforme og organisationer eller organer, der arbejder på deres område, og som har særlig ekspertise inden for håndtering af trusler, chikane og tilskyndelse til had rettet mod journalister, f.eks. ved at fremme deres potentielle rolle som pålidelige indberettere. Medlemsstaterne bør i tæt samarbejde med onlineplatforme fremme et digitalt miljø, der forhindrer, at onlinetjenester benyttes til at angribe journalister, bl.a. ved at udarbejde strategier til at håndtere organiserede angreb. Medlemsstaterne bør anspore onlinetjenester til at øge gennemsigtigheden om enhver foranstaltning, som de træffer for at håndtere specifikke trusler mod journalister.

Beskyttelse mod onlineovervågning

(26) Medlemsstaterne bør sikre en fuldstændig gennemførelse af relevante europæiske og nationale retsregler om fortrolighed i forbindelse med kommunikation og privatlivets fred på internettet for at sikre, at journalister og andre mediefolk ikke gøres til genstand for ulovlig onlinesporing eller -overvågning. Medlemsstaternes enheder, der håndterer IT-sikkerhedshændelser, eller andre kompetente myndigheder eller organer bør udarbejde og udbrede vejledning om cyberhygiejne til journalister. De bør på anmodning bistå journalister med at få hjælp fra anerkendte kriminaltekniske cybersikkerhedsefterforskere, såfremt journalisterne har brug for at få fastslået, om deres udstyr eller onlinekonti er blevet hacket.

SPECIFIKKE HENSTILLINGER TIL BESKYTTELSE AF KVINDELIGE JOURNALISTER OG JOURNALISTER, DER TILHØRER MINORITETSGRUPPER, ELLER SOM BESKÆFTIGER SIG MED LIGESTILLINGSSPØRGSMÅL, OG TIL AT STYRKE DERES POSITION

Bedre vilkår for kvindelige journalister og journalister, der tilhører minoritetsgrupper, eller som beskæftiger sig med ligestillingsspørgsmål

(27) Medlemsstaterne bør støtte projekter eller initiativer, der har til formål at ruste kvindelige journalister og journalister, der tilhører minoritetsgrupper, eller som beskæftiger sig med ligestillingsspørgsmål, til bedre at kunne tage vare på sig selv. I forbindelse med udarbejdelsen af sådanne initiativer, opfordres medlemsstaterne til at tage behørigt hensyn til civilsamfundets, den akademiske verdens, medieorganernes og mediebranchens synspunkter.

Gennemsigtighed og rapportering

(28) Medlemsstaterne opfordres til at træffe foranstaltninger, der forbedrer gennemsigtigheden i rapporteringen og indsamlingen af oplysninger om angreb på og forskelsbehandling af kvindelige journalister og journalister, der tilhører minoritetsgrupper, eller som beskæftiger sig med ligestillingsspørgsmål. Medlemsstaterne bør tilskynde de nationale ligestillingsorganer til regelmæssigt at offentliggøre rapporter om disse journalisters situation.

Ligestilling og inklusion i mediebranchen

(29) Medlemsstaterne bør fremme og støtte tiltag, der fremmer ligestilling og inklusion i mediebranchen og i nyhedsredaktioner. De bør derfor konstant bestræbe sig på at sikre, at kvindelige journalister og journalister, der tilhører minoritetsgrupper, eller som beskæftiger sig med ligestillingsspørgsmål, har samme beskæftigelsesmuligheder som alle andre journalister og kan arbejde i et sikkert og inklusivt miljø.

(30) Medlemsstaterne bør indgå i løbende dialog med repræsentanter for journalister og selvregulerende medieorganer for at fremme ligestilling og inklusion i nyhedsredaktioner og ledende stillinger i mediebranchen. Disse dialoger bør især handle om støttemekanismer for kvindelige journalister og journalister, der tilhører minoritetsgrupper, eller som beskæftiger sig med ligestillingsspørgsmål, og som kan blive udsat for alle mulige former for chikane og vold. Medlemsstaterne bør tilskynde til kollektive overenskomster med henblik på at håndtere disse problemer.

Oplysningskampagner og information

(31) Medlemsstaterne opfordres til at støtte initiativer, herunder initiativer fra civilsamfundsorganisationer, der går ud på at oplyse og tilrettelægge kampagner om forebyggelse og bekæmpelse af vold og chikane mod kvindelige journalister og journalister, der tilhører minoritetsgrupper, eller som beskæftiger sig med ligestillingsspørgsmål, og at give oplysninger om, hvordan man søger bistand og støtte. Medlemsstaterne opfordres også til at støtte initiativer om udveksling af bedste praksis mellem nyhedsmedieorganisationer med henblik på at udarbejde effektive ligestillingspolitikker.

TILVEJEBRINGELSE AF OPLYSNINGER, RAPPORTERING OG OVERVÅGNING

(32) Med henblik på at overvåge de foranstaltninger, der er truffet for at efterleve denne henstilling, bør medlemsstaterne — 18 måneder efter dens vedtagelse og derefter på anmodning — forelægge Kommissionen alle relevante oplysninger om sådanne foranstaltninger. De bør derfor regelmæssigt indsamle aktuelle og konsistente oplysninger og om nødvendigt udvikle rapporteringsværktøjer for at opnå sammenlignelige oplysninger. Oplysningerne bør kun indsamles til analyseformål.

(33) Kommissionen vil drøfte de foranstaltninger, der er truffet for at efterleve henstillingen, med medlemsstater og interessenter i relevante fora, især i European News Media Forum. Kommissionen vil også foretage evalueringer, hvor der gøres status over, hvilke fremskridt der er gjort med at efterleve henstillingen, på grundlag af nogle centrale resultatindikatorer og under hensyntagen til konklusionerne i Kommissionens årlige retsstatsrapporter.

ADRESSATER

Denne henstilling er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. september 2021.

På Kommissionens vegne
Thierry BRETON
Medlem af Kommissionen